

NYELVÉRTÉKELÉS, NYELV
TANÍTÁS ÉS NYELV
TANÍTÓK

Cluj-Kolozsvár, St. Barón
utca, 10. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
és N. Sz. — 558

Regisztráltak kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
levelükkel kérik a köz-
lésüket.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ramassetter Róbert

ÁRAK

Budapest	850
Budapest	460
Budapest	248
Budapest	85
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 4 lej	
Bukarestben	5
Szecslovákiában	
Egy hónapra	ck 30
Egy szám	150

1924 október 17 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 232. szám

5685. Tisri 19

Isten és ember ellen

Irta Székely Béla

Mialatt Románia valamennyi kisebbsége elkeseredett harcot vívja egy olyan iskolapolitika ellen, mely még a román körökben is felháborodást váltott ki, szaladt a zsidóságot újabb és újabb olyan sérelmek érik, amelyek isteni parancsolatokkal szembe állítják a földi önkényt, a földi erőszakit. Soha szerencsésebb gyermekesereg nem volt az emberiségnek, mint amelyen a miénk. Ezek számára nem adatik meg sem a tanulási szorjásnak az a kielégítése, mely a kétezer éves galután mégis mindenben keresztül legerészt bálvány volt létünknek, fennmaradásunknak, de nem adatik meg a gyermeki játszás boldog ideje sem, mert egy kegyetlen iskolarendszer minden gondját, üldöztetése és vizsgaszorongása tépi, tördéli az ártatlan gyermeki lelket. Anyik könnyes szemekkel nézik, hogy a gyermekek számára milyen gigászi feladatot ró az iskola, epék szorongó érzéssel vizsgálják, mérlegelik, hogy az iskola nem adja meg a gyermekek számára azt a tudást, amellyel az életben megállhatják helyüket. Soha tanulatlanabb nemzedék az iskolából nem került ki, mint mostan, de elesigazottabb sem, elkeseredettebb sem.

De különösen sok a szenvedni valója a zsidó gyermeknek. És még különösebben azoknak, akik az ősi tradíciókkal igyekeznek úgy megszerezni a modern tudás feltételeit, hogy mégse kerüljenek szembe azokkal a törvényekkel, melyek a legszentebbek, legmélyebbek vallásunk parancsolatai között. És mert választaniuk kell a tudás megszerzésének lehetőségére, gyakran egyetlen lehetősége és az isteni parancs között, régi mártírok kitartásával égetik el tudásomjukat az újajta máglyán, melynek tüzet sulyos, Istennel szembeálló rendelkezések szítja, hevíti, kapatja lángra Románia közoktatásiügyi minisztere: Angheliescu.

Mert mártírok ők, mind a gyermekek, új időknek új mártírjai. Most újra megnőtt a számuk, most újra nagyobb lett seregük. A dési állami polgári iskolából harminchét zsidó gyermeket kergettek ki, távolították el, mert szombat szentességét megszegni nem akarták. Ugyanazok a dési kereskedelmi iskolának tíz tanulója került erre a sorsra, ugyanezért a büntérré. Az nem is fontos, hogy a tandíjat bezedték tőlük, hogy szép szóval, becsületos emberi érzéssel birtatták is őket, hogy a rendeletet végrehajtani a maga szigorúságában nem fogják a lehetővé tettik becsületos, okos emberi belátással, hogy a végrehajtásra sor se kerüljön.

De úgy látjuk, újabb rendelet jött, újabb torquemadai intézkedés onnan Bukarestből, mely kiparancsolja az állami iskolákból azokat a zsidó gyerekeket, akik vallási törvények és isteni parancsolatok szerint rendeltek alá életüket a napok futásának. Újabb rendelet jött a gyermekek jövője ellen, mert más iskola számára, mint az állami, nincs. A gyermekek ellen, de Isten ellen is, Isten ellen, mert ez a rendelet azt akarja, dobják ki szívükből az isteni parancsot, szegjék meg a Tóra szavát azok, akik meg tudnak hajolni egy torz, istentelen és embertelen rendelkezés előtt.

Istennel száll perbe Angheliescu miniszter és mert mi hiszünk, hogy van Isten, erőnk gyengeségében is hiszünk abban, hogy Istentől száll rá az ítélet is. Fejére száll mindazoknak a könnyeknek sulya, melyet a szegény gyermekek érnak el, kiket rendeletei megfosztanak a gyermeki évek minden boldogságától és gondtalanságától. Fejére száll az anyáknak panasza, akik szakadó szívvel látják, hogy mint húzódnak a gyermekek és nem bírják el a harcot a rendelkezéssel és elkallódnak az isko-

lák utvesztőiben, amely immár nem arra való számukra, hogy az éleire előkészítse őket, de hogy keres ideológiák béklyójában szellemük eltanuljon, tudásuk megakadjon a mire az életbe kikerülnek, fásradtan és elkeseredetten ifjú fejükkel az égnek legyenek.

Istennel száll szembe Angheliescu, aki most kegyetlen szóval úgy parancsolja, hogy válaszon a gyermek az iskola és Isten szava között. A Tóra és az iskolapad között. Nincs kiút, nincs engedékenység, nincs elnézés, nincs a helyi megoldásnak becsületos lehetősége. Vagy, vagy. Vagy az Isten, vagy az iskola. Ó gyarló földi hatalmaság, mely így hívja ki magára Isten haragját.

Am szenvedjétek ti vallásunk, népünk kis mártírjai. Mi tudjuk azt, kétezer év galutja megtanított rája, hogy számunkra az irás a halálnál mindig szentebb volt és ha vallásiani kellett a kettő között, a Tóra parancsáért mindig szívesen, készen áldoztunk életet.

Vannak közöttünk, kiket az élet sora rávitt arra is, hogy a szombatot ne a régi szentségében, de alkalmazkodva és beletörődve tartják meg. De nem akad közöttünk egyetlen egy sem, még olyan vallástalan sem, ki meg ne érezze, hogy ez a merénylet, amelyet Angheliescu miniszter gyermekeink vallásos érzülete ellen elkövet, nemcsak ezeknek a meggyötört lelkeknek az ügye, de ügye mindanyunknak. Ügye minden zsidónak. De ügye minden embernek, ki hídotta magából a középkor sötétségét és hirdeti a legfőbb emberi törvényt, mely

minden lélek első törvénye, hogy a magunk hitte szerint szabadon imádhadjuk istenünket és teljesíthetjük parancsolatait.

A mi törvényünk a Tóra törvénye, az egy isten hit legrégibb parancsolata. Nemzedék követhetett nemzedékre, világuralom tűnhetet és kelhetett fel újra, jöhetnek új népek és tűnhettek el, mindörökké, a Törvény megmaradt. Jöhetnek középkori kényurak, római hadvezérek, Torquemadák és spanyol üldözők: el nem vehette tőlünk soha senki. És minél erősebben akarták elvenni, annál jobban ragaszkodunk hozzá. Ragaszkodunk még akkor is, ha tán megfogytakozott vallásossággal már-már elhalkítottuk magunkban a szavát. Mert mihielyt rozszindulatu, avatlatlan kézzel hozzá akarnak nyulni, közöttünk különbség nem létezen, egyformán állunk sorompóba. Mindannyiunk gyermeke a dési negyvenhét, mindannyiunkat szíven talál az ő mártíromságuk és sorsukat osztja minden gyermekünk. Földi szóval, népi akarattal küzdeni fogunk ellene mindannyian, szigorúan vallásosok és vallástalanok egyaránt. E küzdelmünknek immár nemcsak földi jelssava van. Mert Isten ellen szállott perbe Angheliescu, mert egy vallás elleni harcot indít a román állami életnek ez az újajta inkvizitora, e harcban szembeállítja magát olyan törvényekkel és olyan akaratokkal, melyek immár nincsenek földi halandók kezében és melynek hatalmasága előtt egyformán hitvány féreg minden földi halandó, legyen hatalmas miniszter, vagy csak szegény pajszos kis gyerek, legyen az uralkodó nemzethez tartozó, vagy pedig szegény megkopott, istenhez hittel, törvénytrel ragaszkodó szegény galut-zsidó.

Ujból megindulnak a fuzió tárgyalások

A liberális párt bizalmat szavazott a miniszterelnöknek

(Bucaresti Bukarest, október 16. Az Uj Kelet tudósító-jától.) A liberális párt tegnap este a szenátus termében értekezletet tartott Bratianu elnöklétével, aki hosszabb beszédben ismertette a politikai helyzetet és rámutatott arra, hogy a kormány politikája és a liberális párt szolidaritása teljes sikert aratott. A kormány ma erősebb mint valaha és folytatni fogja vállalt munkáját. Ismertette a törvényhozásra vállalt feladatokat, majd a kormány külföldi sikereit. Végül kérte a többség további bizalmát. Az értekezlet a miniszterelnöknek bizalmat szavazott.

A liberális párt értekezletével egyidejűleg a nemzeti párt végrehajtóbizottsága is ülést tartott Bukarestben. Az ülés napirendjének

legfőbb a benyújtott kilépési nyilatkozatok fölötti határozás volt. A fuzió tárgyalások idején a nemzeti párt több volt tagja levélben jelentette be a nemzeti pártból való kilépését. A végrehajtóbizottság ülésé hosszabb vita után az összes benyújtott kilépési nyilatkozatokat visszautasította.

A végrehajtóbizottság határozata annál érdekesebb, mert az „Adeverul” legújabb jelentése szerint a fuzió tárgyalások, amelyek a parasztpárt és a nemzeti párt között sohasem szakadtak meg, csak ideiglenesen félbemaradtak, most ismét megindultak a két párt között. Mindkét oldalon nagy erőfeszítéseket tesznek a differenciák eliminálására és remélik, hogy a meggyezés mégis csak sikerülni fog.

Pánizlám törekvés futi a keleti forrongásokat

Törökország általános mozgósításra készül. A vahabíták rabolnak és fosztogatnak Mekkában az általános mozgósításra.

(London, október 16. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Az Uj Kelet tegnap számban vezető helyen számoltunk be a legújabb keleti vallás-háboru eseményekről, politikai és vallási rugóiról, valamint a háboru eddigi mozgalmairól. A ma érkezett távirati jelentésekből már megállapítható, hogy arabiai háboru nem elszigetelt jelenség, hanem a marokkói és mezopotámiai mozgalmakkal együtt az egységes pánizlám akció megnyilatkozása.

Konstantinápolyi keltezéssel az iraki front-ról nyugat felé hírek érkeznek Londonba. A török kormány, annak dacára, hogy népszövetség döntése alá bocsátotta a vitás kérdést, csapatai mégis koncentrája. Újabb konstantinápolyi jelentések szerint a török kormány állandó permanencián van és megítélte az intézkedéseket

Londoni jól informált körök az arabiai és marokkói eseményeket a mezopotámiai mozgalmakkal együtt egységes pánizlám mozgalomnak tekintik, amely a keresztény befolyás ellen irányul Nyugat-Afrikában és Kínában. A mozgalom a törökök részéről indult meg, akik a kalifatus kérdésének megoldása után egyenlően akarják az összes mohamedánokat.

Hivatalos jelentés szerint a vahabíták, akiknek vérontás nélkül sikerült Mekkába bevonulni, a mekkai királyi palotát és a polgárházakat fosztogatják. A „Daily Telegraph” jelentése szerint Kemál pass kijelentette, az egész világ meg fogja tudni, hogy a török nemzetnek megvan a képessége, hogy jogát és méltóságát megvédje. A világ meg fogja tudni, hogy egy rófnyi török területért az egész nemzet talpraáll.

A.
R.
Z Ó
egyzésekre
megren-
tanak. Ga-
gküldemé-
nania bár-
rébe.
Rador 2290
bb ora
gnél végkielégítés
esedett, azonnali
zés szerint. Ter-
Elnökség
mány
hithözsegeál egy
ndé.
tenitől gyakorlat-
módot folytatnak
yzői teendőket is
nyelvet szóban és
atiköltség csak a
ó 25 ig aláírett-
Szegő Ernő,
szászéki elnök k.
hal- és kus-
v. Jókai-utca)
nogyiló
US
raktárnál
és kicsiny-
Sirocco 236
isnya
oknál Cluj,
sselényi-u.] 13.
mper selmek,
k. Legjobb
Sirocco 84
anok
uhák
ann
Unirii

Az Ugir és a faipari érdekeltségek nem nyugszanak bele a tarifaemelésekbe

Rendkívüli közgyűlést hív egybe az Ugir. Szabadá tették a gyertyán- és könnyűfa-kivittelt

(Cluj-Kolozsvár, október 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet egyik multheti számában részletesen foglalkoztunk a két memorandummal, melyet a faipari érdekeltségek és az UGIR képviselői nyújtottak be a pénzügyminiszterhez, arra kérve Bratianu Vintilát, hogy az exportot teljesen megbénító ötven százalékos tarifaemelés, illetve az ugynevezett büntetőtarifa eltörlését és módosítását tegye lehetővé. A memorandum pontos adatokkal igazolta, hogy a horribilis arányú újabb tarifaemelések a szörnyű válságban vergődő erdélyi faipart teljes fixemredukcióra kényszerítik, miáltal csak fokozódik az a hihetetlen arányokat öltő gazdasági katasztrófa, mely most már szinte óránkint szedi a maga áldozatait.

Jellemző, hogy a két memorandumban foglalt számszerű adatok sem voltak képesek a katasztrófális gazdasági politikát fűző kormányt jobb helétre bírni. A legutóbb megtartott minisztertanács ugyanis a faipari érdekeltségek és az UGIR által benyújtott memorandum követeléseit mereven elutasította, ami természetesen a faipari és gazdasági körökben a legnagyobb megdöbbenést váltotta ki és azt a meggyőződést érlelte meg, hogy a jelenlegi

kormányzat egyáltalában nem hajlandó törödni azzal a "hűfelmennyel", hogy az ország gazdaságilag teljesen tönkremegy, csupán a maga mindennapi érdekeinek és jóvedelemforrásainak konzerválására törekszik.

Természetes, hogy az UGIR, valamint a faipari érdekeltségek nem nyugodhatnak bele a minisztertanács ebbe az elutasító magatartásába. Mint megbízható helyről értesülünk, ebben az ügyben az UGIR rövidesen rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelyen azokat az eszközöket fogják megvitatni, melyekkel a kormányt kényszeríteni lehet abszurd határozatának megváltoztatására. Lehetetlen, hogy olyan időkben, mikor a gazdasági krízis már tetőfokát érte el, amikor minden vonalon az fixemredukció és az egzisztenciális pusztulása fenyeget, a kormány felelőssége teljes kikapcsolásával ragaszkodjék olyan intézkedéshez, mely a termelést és a minimális kereskedelmi lehetőséget tönkreteszti.

A minisztertanács által kiküldött vámbizottság a csertüzi kivitteli illetéket, mely eddig nyolcszázötven ezer lej volt, ezerszáz lejre emelte fel. Ezzel szemben ugyancsak ezerszáz lejes rámtétel mellett szabadá tette a gyertyán- és a könnyűfa kivittelt.

A „Z. R. III.” kikötött Amerikában

Hetvenkilenc és fél óra a tenger fölött. A „csodatevő” famadár

(Cluj-Kolozsvár, okt. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagy esemény, amelynek minden vonatkozásban nagy jelentőségű horderejét az egész világon méltatják megtörtént: A „Z. R. III.” nevű Zeppelin tegnap Amerikában kikötött. Hosszu, 3400 kilométernyi tengerföldi utját befejezte és ezzel megtörtént a léghajózás eddigi legnagyobb teljesítménye.

Amerika lábán égett ezeken a napokon. Az összes észak- és nyugatamerikai szikratévíró állomások állandó összeköttetésben voltak a Zeppelinnel. A gondolákról kedvező hírek jöttek. A bentlők jól érzik magukat, a gépek kifogástalanul működnek. A jó hírek kissé lefűtötték azoknak a fogadóknak a kedvét, akik arra fogadtak, hogy a légióriás nem képes megtenni a Óceán feletti utat.

Amikor a Zeppelin konturjai feltűntek New York városa fölött, a lakosságon óriási izgalom vett erőt. Ember ember hátán tolongott a tengerparti felé. Az amerikai lobogó mellett a háború óta

először tüzték ki a német köztársasági lobogót. Husz repülőgép szállott fel a Zeppelin ünnepelésére. Ezek közül öt messzire eléje repült a nyílt tenger fölött. Amikor megjelent a léghajó, ágyudörgéssel köszöntötték. A háztetőkön elhelyezett zenekarok rázendítettek az amerikai és német himnuszra.

A leszállás a Lakehurst melletti reptéren történt, ahol újságírók, filmfotografusok, tiszték, tengerészek óriási raja várta a méltóságteljesen leereszkedő fehér légi óriást. Négy száz matróz állott készenlétben a Zeppelin kikötésekor. Egy külön randőrbrigád ügyelt a rend fenntartására.

A léghajó vezetőit Pierce kapitány fogadta, mellette állott a washingtoni kormány egy képviselője. A leszállás után a „Z. R. III.” vezetőit, dr. Eckener és Stieglé mérnököt kitörő lelkesedéssel ünnepelték. A mérnök, aki babonás ember, eddig nem is figyelt az ünnepelésre, amíg elő nem kereste a gondolatban lévő fából készült madárkáját, amely különben a Zeppelin egyik vezetőjének,

Brusz főhadnagynak a tulajdons. A famadár ugyanis a világháborúban mindig együtt volt a tiszttel, aki Zeppelinjén háromszáz utat tett meg, ezek közül 30 esetben intézett támadást az angol partok ellen és nyolc esetben élt át különböző támadásokat légi járműveket elhárító ágyuk részéről. A madarat több ízben érte gránátlövés, de soha darabokra nem tudta szaggatni a golyó. Az Amerikába induló Zeppelin utasai ebben a madárban bíztak és most, hogy szerencsésen megérkeztek, minden érdeklődésük és hálájuk a famadár felé irányult.

A Zeppelin számára épített hangár a legnagyobbak egyike. Két Zeppelin is elfér benne. A hivatalos fogadtatás után jegyzőkönyvet vettek föl a Zeppelin utjáról megállapították, hogy Friedrichshafenből az amerikai partokig hetvenkét óra hosszat tartott az út, azután a német légi utasok automobilba ültek és berobogtak New York városába, ahol a Good-Jear gumiművek vendégei voltak. A műszaki személynak hat tagja fél évig ott marad Amerikában, hogy kioktassa az amerikai legénységet a Zeppelin kezelésére.

A Zeppelint tudvalevőleg az Egyesült-Államok kormánya rendelte Németországtól a jóvátételi számla terhére. A légi jármű hivatalos átvételével kémilliókétszáz ezer dollárnyi jóvátételi fizetést irnak Németország javára.

Páris, október 16. A párisi „Journal” értesülése szerint egy francia társaság megszerezte az új típusu Zeppelin-repülőgép szabadalmát. Hír szerint a friedrichshafeni Zeppelin-gyár hajlandó lenne jóvátételi számlára Zeppelineket szállítani a franciáknak.

A newyorki lapok hasábjait szentelnek az új Zeppelin-repülőgépeknek. Az áttekintésről fényképeket közölnek. A „World” című újság összefüggést talál a Zeppelin megérkezése és a német kölcsön sikere között. Annak a nézetének ad kifejezést, hogy ez az esemény a megszakadt barátság helyreállításának jele. A lap ekké élesen tiltakozik a friedrichshafeni üzemek lerombolása ellen, mely a legnagyobb vandalizmus lenne. A „Newyork Times” Zeppelinben a német lángész diadalát ünnepli.

Hivatalosan megállapították, hogy a Zeppelin III. 5066 angolmérföldet nyolcvanegy óra és tizenhét perc alatt tette meg, hatvankét mérföldes átlagsebesség mellett. A léghajó utján 3700 méter maximális magasságig emelkedett. A léghajón az územanyagok egyszázada rajta volt.

— Nagy hőmérséklet-csökkenés az egész országban. Bukarestből jelentik: A meteorológiai intézethez érkezett jelentés szerint az egész országban jelentékeny hőmérséklet-csökkenés állott be. Sulinában 6, Csernovitzban 4 fok volt tegnap a temperatura.

A sánta Fiske

Zsidó koldusregény

Irta Mendele Moicher Szfórim Fordította Székely Béla

És ha már izzad az ember, örömmel vesz egy kis sziverősítőt! A torkom kiszáradt, majd elepedek egy korty ital után, meghalok az éhségtől. A rossz ösztönöm megint nekem lát és hozzá sokkal erősebben, mint előbb; a zsidó ételek egész listáját sorolja fel: sült comb darával, savanyu sóbanfőtt; loksen kigli¹⁸ töltött libanyakkal, kisütött töpörtyüs lepény. Mintha minden tagom megbénult volna; az étvágyam megnövekedett és a rossz ösztönöm tovább folytatja: chremzli, frackes, borjuláb kocsonya tyukmájjal, hagyma retikkel, pulykanyak peszternákkal és murokkal... És hirtelen, — magam sem tudom már, miképpen történt, — újra előttem van a batyú... „Egészségedre!” beszél belőlem a rossz szellem. „Elég! ne tessed magad továbbra is olyan butának, te bolond!” A kezem akaratlanul kinyulik, felnyitja a batyút és megragadja az üveget. Mint valami tolvaj körülnézek és tekintetem összetalálkozik a lóéval, mely éppen a kocsirudon dörzsöli a nyakát és fejét felém fordítja. Nagyon elégedetlenül néz rám, mintha mondani akarná: „Ide nézz! Az egyik hátsó lábam megdagadt, a szemeim könnyeznek, a nyakam gennyes. Szakadjon szét a szám, ha érzem a zab ízét. De hát mit csináljak? Cipelem magam, összevisszaverve, éhesen, betegen, csak a munka ne akadjon fenn...” Az üveg kicsuszik a kezemből és visszahull régi helyére. Megszégyenülten tolom el magamtól a batyút és mély sóhajjal mondom magamnak: Egy ilyen teremtestől ta-

¹⁸ Loksen kigli — zsidó szombati étel. — Az itt felsorolt jiddis szavak zsidó ételek nevei.

nuljon a zsidó, tőle vegyen példát. „Malfejnu mebahamejs orez” — aki a föld állatai által tanít... — Igazad van, lovacsám! Én is cipelem az igamat és nem vonom ki magam... Nem baj Reb Lovacsám, egyikünket sem viszi el az ördög! Odom tibejmo — az emberen, aki maga is állat — segít az Isten!...¹⁴ De nem erről akarok beszélni.

Ha egyszer a zsidó legyőzte a mértéktelenség bösz szenvedélyét, akkor nem sokat törődik az evéssel és az egész életén át szinte minden táplálék nélkül kibírja. Manapság már igen sok az olyan zsidó, akiben csak nyoma van a gyomornak, alig akkora, mint egy olajbogyó. És így remélni lehet, hogy majd idővel, ha majd a husadó-bérlők és egyéb jötevők nem hagynak fel vele, — annyira leszokják az evést, hogy a jövőben a zsidóknál a hőmörhoidákon kívül nem lesz más nyoma a gyomornak. Amikor is a zsidóknak lesz a legnagyobb tekintélyük az egész világon.

Ezzel azt akarom mondani, hogy miután eltoltam magamtól a batyút, megint frissebbnek és erősebbnek éreztem magam. Az üzletre gondoltam és valami Tisebow¹⁵ dallamot dudogtattam. Azt lehetne hinni, hogy most már minden rendben van. Az ördög azonban egy fiatal, utálatos parasztasszonyt küld az utamba teli fazék eperrel; az eper pedig kedvenc étel. Ha valaki más volna a helyemben, — azok közül a jó emberek közül valamelyik, bizonyára megesküdne rá, hogy maga a Gonosz szellem öltötte magára az asszony alakját... Én nem félek és alaposan megnézem: egész közönséges parasztasszony, minden ál-

¹⁴ Tulajdonképen: az emberen és az állaton.

¹⁵ Tisebow — Av hó 9-ik napja — Bójt, Jeruzsálem elpusztításának emlékére.

nokság nélkül! Az epret fazékkal együtt tiz garasért kínálja és közvetlenül az orrom alá tartja. A szaga felizgat, a nyál összefut a számban, görcs huzza össze a szívem és sötét lesz a szemeim előtt. Olyan nagy kedvem volna rá! Félek, hogy nem tudok magamon uralkodni és olyan hevesen ugrom le a kocsirol, mint aki a lángok közül menekül. Még csoda, hogy nem ficamodott ki a kezem-lábam. És olyan hangon, hogy alig ismerem rá a magaméra, kiáltom: „Reb Alter!” — Azt akarom ugyanis, hogy Alter legyen az ellenőrom.

Reb Alter a szekereben fekszik; — engedelemmel legyen mondva — négykézláb; vörös, mint a rák; maztelen melle vörös szőrökkel van tele; teljesen leégve, megsülve és olyan borzasztóan izzad, hogy az embernek — Zion minden ellenségére legyen mondva — a szívét szaggatja.

„Mi az?” — mondja Alter, olyan hangon, mint a tehénbögés, anélkül, hogy a kiáltásomra megmozdulna. — „Mi történt?” Az epresasszony hirtelen eltűnt. Valami kifogásra gondolok és megkérdem:

— „Mit gondolsz, vajon milyen késő lehet?” — Hogy milyen késő lehet? — válaszolja Alter tompa hangon.

— „Tudom is én? Amíg a csillagok feljönnek, kinézheti az ember a szemét... Istennem, de meleg van!...”

„Igen, nagyon meleg vagyok!” — mondom Alter szekere mellett baktatva.

— Izzad, Reb Alter? Azt hiszem, ideje lenne megpihenni. A mi két sasunk; szegények, fáradtak és alig cipelem már bennünket. A glupski országutig még néhány verszt van, — vagy még több is. Innen nem messze, balra, ahol az erdő kezdődik, alkalmas helyet látok az etetésre!

(Folyt. köv.)

A lá apagyil

Két evi

(Cluj K

dósítójától.

játszódot

megei M

mint anny

borus idő

közégből

boru para

esut véve

közül a le

tizennege

eleget tea

Szabó

vette ki r

és szenved

után hozt

aggódó cs

szerető os

szakán Sz

oroszk k

Szibériába

talán vár

egy othor

mert a sz

hitotta.

Hét év

is hazaker

családjáb

ként csen

oknélkül

mindenki

a koromá

A mul

ismerked

Viola Mar

varolni ke

a családja

ragba jöt

azonnal k

asszonyt a

aki — áll

csalta őt.

A szer

bet, gyerm

amely má

nyújtott r

pedig haz

nukból e

próbálták

hasztalan,

Ez év

küldte ké

hogy prób

A két fiu

akit kérle

anyjukat

az ügyet

dalkodó,

kivethető

visszatér

gette őket

A két

dühbe jöt

ütlegetni

tében Sz

feltápász

rért, de

ütötte az

elterült a

ütött a fő

kiabálás

a két fiu

Az el

férfit bev

v szanyer

leforgása

ég-n leta

ügyesség

A kold

terította

enyhitó

két Szabó

büntetéssel

Az üg

iteltőtbla

lalkozott

a táblai ta

A tábla helybenhagyta az apagyilkos Szabó-fiúk büntetését

Két évi és hathónapi fegyházra ítélték az apagyilkos fiukat

(Cluj Kolozsvár, október 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Halálos hímenetű családi tragédia játszódott le ez év január 18-án a kolozs megyei Mezőszilvás községben. A tragédia oka, mint annyi más hasonló esetben, szintén a háborús időkre vezethetőek vissza. Mezőszilvás községből Szabó Istvánt is elszállította a háború parancsa és a középkori gazdálkodó buscút véve feleségétől és gyermekeitől, akik közül a legidősebb sem töltötte még be a tizenegyedik életévét, sietett a parancsnak eleget tenni.

Szabó István hosszú hónapokon keresztül vetette ki részét a nehéz barteri élményekből és szenvedésekből. A tábori posta nap-nap után hozta és vitte a rózsaszínű lapokat az egződő család felé a katonához és a katonától a szerető családhoz. Egyszer aztán egy téli éjszakán Szabó István a kárpáti harcokban az oroszok kezébe került, akik a fogoly katonát Szibériába szállították el. Szabó István hasztalan várta, hogy a fogság szenvedéseit egy-egy otthonról jött levelezőlap fogja enyhíteni, mert a szibériai posta a leveleit nem továbbította.

Hét évi fogság után 1922-ben Szabó István is hazakerült a messzi Szibériából szülőfalujába, családja felé. A hosszú távollét alatt az egyben csendes gazdálkodó teljesen megváltozott, önként a legkisebb dolgokon felisztorodott, mindenivel kötekedett és minden szabaddidejét a kórnyában töltötte.

A múlt év októberében Szabó István megismerkedett egy fiatal 18 éves parasztlánnyal, Viola Mariskával. Az 55 éves gazdálkodó udvarolni kezdett a lányának, majd amikor ezért a családja szemrehányással illette, hirtelen haragba jött és kijelentette, hogy a családja azonnal költözzön ki a lakásból, mert ő új asszonyt akar a házba hozni a régi helyett, aki — állítása szerint — távollétében megcsalta őt.

A szerencsétlen asszony nem tehetett egyebet, gyermekeivel együtt elhagyta azt a házat, amely már majdnem egy negyedszázad óta nyújtott részére nyugodt otthont. Szabó István pedig hazavitte a fiatal menyecskét. Az otthonából elfűzött Szabóné és gyermekei többször próbálták jobb belátásra bírni az öreget, de hasztalan, mert az hajlíthatatlan maradt.

Ez év január 18-án este Szabóné újra elküldte két legidősebb fiát, Sándort és Jánost, hogy próbálják az öreget jobb belátásra bírni. A két fiú az udvaron találkoztak az apjával, ahit kérlelni kezdték, hogy fogadja őket és anyjukat újra a házába, mert nem szeretnék az ügyet törvény elé vinni. A kegyetlen gazdálkodó, aki a több éves öldöklésben teljesen kivetkőzött emberséges mivoltából, durván visszautasította fiai kérését és veréssel fenyegette őket, ha azonnal el nem kötrődnek.

A két fiú apja kijelentései miatt annyira dühbe jött, hogy a magukkal hozott botokkal utlegelni kezdték apjukat. Az ütések következtében Szabó István a földre esett, ahonnan feltápászkodva a házba akart menni fegyverért, de a küszöbön megbotlott, fejét beleütötte az ajtó küllésébe és eszméletlenül újra elterült a földön. A két fiú még néhányat ütött a földön fekvő emberre, majd amikor a katonák elősiettek a közelben lakó emberek, a két fiú elmenekült.

Az elősietett szomszédok az eszméletlen férfit bevitték a házba, ahol azéjük, hogy visszanyerte volna az eszméletét, három óra leforgása alatt meghalt. A két fiút a csendőrségen letartóztatták és bekísérték a kolozsvári ügyészség togházába.

A kolozsvári törvényesek ez év júliusában tartotta meg az ügyben a főtérnyalást és az enyhítő körülmények figyelembevételével a két Szabó fiút két évi és hat hónapi fegyházbüntetéssel sújtotta.

Az ügy felebezésé folytán a kolozsvári ítéletábla tanácsa elé került, amely tegnap foglalkozott az apagyilkossággal. Dr. Kis védő a táblai tanács előtt kifejtette, hogy a vádlot-

aknak nem volt szándékában az apjukat megölni és szerinte a halált nem a verés, hanem az esés következtében szerzett ütés okozta és ezért kéri a vádlottak büntetésének a leszállítását.

Mi az igazság a máramarosszigeti gabonacsempészség ügyében

„Szenzációs” csempészség és milliós bírság, amelyről az illetékes hatóságok nem tudnak

(Sighetul Marmatie Máramarossziget, október 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi sajtó egyes orgánumai az utóbbi napokban sűrűn foglalkoztak a vizsgálattal, amely néhány szigeti gabonakereskedő ellen indult meg. Az említett lapközlemények be sem várva a hatósági vizsgálat hivatalos megállapításait, máris csempészségről, panamáról és exportálásról beszéltek. Tényként állapították meg az említett lapok azt, hogy „tízennyhárom máramarosi kereskedő harmincmillió lej bírsággal fogják sújítani”, hogy „az inséges terület gabonájának egyharmadrészét átcsempészték Csehszlovákiába” és hogy „a vizsgálat eredménye óriási konsternációt keltett Szigeten”.

A szenzációs címek és még szenzációsabb alcímek után úgy ismertették az ügyet, hogy az ominózus vizsgálat a kormány rendeletére indult meg, mert az utóbbi hónapokban különösebben éreztette hatását Máramarosban a kenyér- és liszthiány, ami annál inkább feltűnő volt, mert köztudomás szerint az illetékes hatóságok minden segítséget megadtak, hogy előmozdítsák a Máramarosba való élelmiszer szállítást. A vizsgálat tehát — a lapok szerint — főleg arra szorított, hova tűnt el az a sok termény, ami 25–50 százalékos kedvezményrel Szigetre szállítottak. És a tudósítók szerint ennek a beható és alapos vizsgálatnak három hónapi hitvány munka után meg is lett az eredménye, mert megállapították, hogy 1923 május elejétől ez év augusztusáig több mint háromszáz ezer métermázsas gabonaféle érkezett Máramarosba és ebből csaknem százezer métermázsát szekereken, huszonezer mázsát pedig vasúton Csehszlovákiába csempészték. Megállapították azt is, hogy csempészség közben a vasúti kocsik is eltűntek és így az államot szintén hatmillió lejtel károsították meg.

A „szenzációs” tudósításokkal szemben az a tény, hogy Máramarosszigeten, ahol a lapok kijelentései szerint óriási konsternációt keltett a vizsgálat, ugyancsak behatóan kellett érdeklődni az ügyről, mert itt a vizsgálatról alig tud valaki valamit, a kereskedők pedig talán a legkevésbébbet. A szigeti terménykereskedők nem tudják azt, hogy egyáltalában létezik-e olyan rendelet, amely szerint külön fuvardíj-

A táblai tanács rövid tanácskozás után hirdette ki ítéletét. A tábla beigazoltnak látta a büntetést és ezért helybenhagyta a törvényszék ítéletét. A védő semmiségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

kedvezményben részesülne a Máramaros vármegyébe szállítandó gabona. Mint határmenti városnak nemcsak az áruszállításnál van kedvezménye, hanem a személyszállításnál is, az pedig köztudomású dolog, hogy mindenki, aki Máramarosból, vagy Máramarosba utazik 25 százalékos kedvezményben részesül. A liszt-szállításnál a máramarosban van egy 45 százalékos fuvarkedvezményük, természetesen nem speciálisan Máramarosra, hanem az ország egész területére.

A máramarosi kereskedők tehát egyáltalában nem részesültek a gabonaszállításnál külön kedvezményben és így az államot nem lehetett megkárosítani semmiféleképpen. Teljesen érthetetlen az is, miért hangoztatják az egyes lapok, hogy óriási mennyiségű gabonát csempészték ki Csehszlovákiába. Tudott dolog, hogy a gabonának külföldre való exportálása meg van engedve. De hogy csupán legális szállításról és nem csempészségről van szó, azt a legjobban az bizonyítja, hogy a vámhatóság előtt hivatalos eljárás senki ellen sincsen folyamatba téve, márpedig a vámhatóságnak kellene eljárni első sorban, ha csempészetéről volna szó.

Tény az, hogy a CFR. vonalain exportált árunak a fuvardíja magasabb, mintha az árut teagelyen szállítják ki az ország területéről. Itt az állam vagy a CFR. megkérőztetéséről már azért sem lehet szó, mert nincs olyan törvényes rendelkezés, amely bárkit is arra kötelezhetne, hogy csak a CFR. útján szállítsa és nem is valószínű, hogy a vasút abban látja a maga megkérőztetését, hogy nem fizetik ki neki azt a fuvardíjat, amely összegért nem ő fuvarozott.

Nem valószínű tehát, hogy a CFR. huszoneg vagy harmincmillió bírságot szabjon ki azért, mert a fuvarozásnál a vasutat nem veszik igénybe. Ha az államvasut ebben az ügyben tényleg vizsgálatot folytat és megkérőzteti magát, ebből legfeljebb egy kétségbeesett kárterítési pert indíthatnak, de semmielőre sem áll hatáskörében milliós bírságokat kiszabni, vagy saját hatáskörében csempészetért eljárást tenni folyamatba. Ugy látszik, a nagy szenzációnak csak annyi alapja van, hogy mindenáron meg akarják hurocolni a névleg is felsorolt máramarosi kereskedőket. Dr. Klein Jenő

Vizsgálat egy biharmegyei „zsidóbarát” főszolgabíró ellen

Szalonta kisebbségnek aggodalma dr. Greavu Auréllal. Intrikák a népszerű közigazgatási tisztviselő ellen

(Salonta-Mare Nagyszalonta, október 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ki gondolna, hogy félre az isten háta mögött, ebben a fejlődés szempontjából felúton megakadt kis mezővárosban is akadjon a riportter megírására? Pedig beszélnek csak a szalontaiakkal, akik kövér díjazást kapnak arról is nevezetesen, hogy meg lehetőségekben élnek zsidókkal, majd beszélnek neked fájdalomokról és sérelmekről, hogy belefájul a fejed. Elmondják, hogy adókat igazságtalanul vetették ki rájuk, — de a tetteseket elérte a végzet, mert azóta az ügyészség kezére kerültek, — elárják, hogy a „város” az ország szélén fekszik, olyan helyen, ahol az idegenek buscút vesznek Romániából és még sincsen egy tisztességes vasúti vágóterme. Állami gimnáziuma van, sőt az új államban katonaságot is kapott Szalonta, tehát „mindenben megfelel” azoknak a következményeknek, melyek egy helységet moderné tesznek. Mindezek ellenére Nagyszalonta elégedetlen és az is lesz, míg a világ.

Kavarodás a „pacifista” főszolgabíró körül

Nagyszalontáról járás van elnevezve, melynek főszolgabírója: dr. Greavu Aurél, aki arról nevezetesen, hogy a városban általában szeretik. Aki milyen szokatlanul is hangzik, ismételné

merem: Nagyszalontán nem szidják a főszolgabírót. Több szalontai embert megkérdeztem a szokatlan jelenség felől s azok olyan feleleteket adtak, hogy el kellett hallgatnom. Miért szeretik a főszolgabírójukat? Mert nem akarja „megnyuzni” azokat, akik nem románok és tudja, hogy a nemrománok is emberek. Becsülik, mert sok embert kiszabadított a sziguracra körmei közül és általában „szereti az igazságot”. (Mikor ezeket kérdéseimre elmondták nekem, én egyszerű kézzelintéssel intétem el: „Valami fiatal idealista lehet, de mit jelent az ő lelkiismeretének csapja a lelkiismeretlenség tengerében?”)

Öszintén meg merem mondani: a szalontaiak dicsőretét eleinte magam sem vettem komolyan. Mai napság olyan kifürkészhetetlen a tömegek szeszélye, hogy az ember nem nagyon biztos saját megfigyelésében sem. A dolgok illetően állását azonban az igazolja, hogy Greavu főszolgabíró ellen már kezdenek áskálódni. Román oldatról azt az erkölcsi vonatkozású vádat hozzák fel a nagyszalontai főszolgabíró ellen, hogy a helybeli görögkeleti egyház alakuló gyűlésére nem ment el, a református egyház ünnepségeit pedig a lehető legkisebbséggel látogatta.

A főszolgabíró ellen rövidesen rendszeres hajszá indult meg, mely lassankint a taruk

táborát is összetobozta. Az ellene felhasználó tanúk: dr. Châmpianu János közjegyző, Cosiu Mózes dr. ügyvéd, Bodescu Teofil járási főállat orvos, Teodoresca agrár tanácsos és az időközben vád alá helyezett szalontai adóhivetőbizottság tagjai: Balog György, továbbá Popovici a szomszédfalubeli lelkész, Braun Vilmos és Vintila Avram va-uti tisztviselők. Az ellen-szenv nőttön-nőtt és Szabó Sámuel és Roiti Mihály szolgabírók szintén az ellenpárt oldalára állottak.

A múlt hónapban a belügyminiszterhez fel-jelentést adtak be, melyben a fentiek közül két szalontai ur felsorolta Greavu főszolgabíró ellen hónapokon át gondosan gyűjtött adatokat és elmondta, hogy mi mindent követett el a főszolgabíró. A feljelentést egyik szalontai román ügyvéd írta alá. A feljelentés igen súlyos vádaként sorakoztat fel a főszolgabíró ellen, melyek között egyik-másik egyenesen szenzáció erejével hat. A vádak csattanója azonban az, hogy a főszolgabíró a magyarokat és zsidókat mindenütt „előnyben részesíti” a románokkal szemben. Más szóval: Greavu főszolgabíró zsidóbarát.

Igaz ugyan, hogy a feljelentés igyekszik lehetőleg konkrét adatokat felsorakoztatni, a feljelentés igazi oka — az illető szalontai ügyvéd bevallása szerint — a főszolgabíró magyar és zsidóbarátja. Az ügyben igen érdekes, hogy a Greavu főszolgabíró ellen felsorakozó román intellektuelek mindenáron Veres Bólát, a telegdi főszolgabírót akarják Szalontára hozni, aki ellen éppen a napokban folytatnak le egy fegyelmi vizsgálatot a nagyváradai alispáni hivatalban.

A szalontaiak beadványa alapján a belügy-miniszter megvizsgálta az ügyet és 54.354/1924. sz. alatt elrendelte a főszolgabíró ellen a fegyelmi vizsgálatot. A bizalmas belügyminiszteri rendelkezés értelmében Popovici vármegyei prefektus 126/1924. számú bizalmas leiratában utasította az alispánt, hogy indítsa meg dr. Greavu Aurél nagyszalontai főszolgabíró ellen a fegyelmi vizsgálatot és köteletségévé tette, hogy a vizsgálat eredményéről neki tizenöt napon belül jelentést tegyen.

Nagyszalonta magyar és zsidó lakossága nagy érdeklődéssel néz a vizsgálat első Keresztury Sándor

Gyakorlati megoldás előtt a Lómaan Akkó-akció

A napokban kezdődnek meg a jegyzések

(Cluj Kolozsvar, okt. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Lómaan Akkó” akció szervezőbizottsága a napokban küldi szét a vidék különböző városokban felhívásokat és jegyzési íveit. A hangulatból ítélve, úgy látszik, minden remény meg van, hogy valóra váljék a szép terv: az erdélyi zsidóság városa a Földközi-tenger egyik leg többet ígérő öble mentén.

A felhívásból a következők kiemelését tartjuk szükségesnek:

A terület fekvése

A megvásárolni szándékolt terület egy részét képezi annak a területnek, mely Haifa mellett, tőle északra a tengerbe ömlő Kison és Akkó mellett, tőle délre ugyancsak a tengerbe ömlő Sichor Libnath folyók között a tenger mellékén járul el s mintegy 40.000 dunamot tesz ki. (Egy dunam = 30x30 m. = 900 m².) Ez a terület, mely egy dús, gazdag bayruai keresztény arab család tulajdonát képezi, jelenleg túlyomó részben műveletlen, tövisbokrokkal teli, mezszaraktól fertőzött, a legprimitívebb közlekedési utat is nélkülvő, évszázadok óta műveletlen, egyébként sik terület. E körülmény érthetővé teszi hogy a jelenlegi tulajdonos még ingyen sem tudja földjét bére kiadni, s eladni is csak egy komplexumban lehet, mintán a talajjavításhoz, szanáláshoz s a többi munkálatokhoz olyan nagy összegek szükségeltetnek, hogy azt kisebb tőkésék előteremteni nem tudnák. Ehhez járul, hogy egy kormányrendelet szerint a huzamosabb időn át parlagon heverő földek a kormány által elkoboztatnak s ezért e terület sürgősen s aránylag nagyon olcsón eladó.

Mire alkalmas a terület?

Az a körülmény, hogy Haifa és Akkó között légvonalban 12 km., tengerszinten 17 km. csaknem félszöralaku öböl terül el, mely Palesztinának egyetlen, de a Földközi-tenger egész keleti részének is egyik legtermészetesebb és legalkalmasabb kikötője lehet készítette az angol kormányt arra, hogy ezt az öböl válassza ki az építendő kikötő céljaira, mely hivatalosan nemcsak az e részbeni világkereskedelmi célokat szolgálja, hanem Anglia keleti politikájának (India stb.) főbázisát alkotni, különösen az Egyiptom függetlenítése folytán előállott és előálló (Alexandria közeli elvesztése) helyzet következtében. A kikötő építési munkálatai már a jövő évben fogamatba fognak vétetni s minden alapos remény meg van arra nézve, hogy ez a kikötő rövid időn belül a Közelkelet egyik legnagyobb és legforgalmasabb kikötőjévé fejlődik. Ezekre a körülményekre vezethető vissza, hogy a szóbanforgó terület közvetlen szomszédságában, Haifa északi szélén, az utóbbi években hatalmas iparvállalatok létesültek és létesülnek. Így: a Rothschild-féle hatalmas műmalom, Sosen-olajgyár, Nesser-cementgyár, a másik szélén Akkó mellett pedig épp most vásárolták a lengyel zsidók nagyobb területet ugyancsak ipartelep céljaira. A közismerten nagyszabású Rathenberg féle művek egyik főgyűjtő állomása ugyancsak e terület szomszédságában épül most. A szóbanforgó területnek Haifa felőli részén a Kison mellett tervbe van véve egy hatalmas cukorgyár alapítása, úgyhogy a közeli években a megvásárolandó területnek közvetlen szomszédságában, de magán e területen is

az ipartelepek egész sorozata keletkeznek. E fejlődésnek egyik sarkalatos alapját képezi e területen végig vonuló Haifa—Akkó vasutvonal, e terület mögött lévő és forgalmi szempontból főjelentőségű Nazarethi országot. Nem kell tehát bővebb kommentár annak elszépséltetéséhez, hogy ily auspiciumok között ily területen alapítandó város micsoda fejlődési lehetőségeinek néz elibe.

Az ipari kilátások

E terület két szélén folyó Kison és Sichor Libnath folyók állandóan és jó vizet tartalmaznak. Eltesítve a meglévő egyéb forrásoktól és a Kison folyótól is, önmagában a Sichor Libnath folyó, mely egy ódon malomtól ékeztetve, ezidőszent semmiféle ipar céljait nem szolgálja, oly bőséges víztartalmu, hogy megfelelő csatornázás bevezetésével az egész területnek legintenzívebb agrikul-turája esetén is öntözésre bőséges vizet adna. Így tehát egyéb mezőgazdasági terményeken kívül ültetvények (szőlő, narancs, füge, dohány stb.) is létesíthetők és figyelemmel Haifának tolyton emelkedő szükségletére, tejgazdaság különös rentabilitással kecsegtet. Ugy, hogy míg a tengerparti rész különösen város alapítására volna alkalmas, addig a mögötti lévő terület ugy ipari, mint mezőgazdasági célra nyújt különösen kedvező alapot. Megjegyezzük, hogy az ottani termelési viszonyokhoz képest egy itt létesítendő farm céljaira 40—50 dunam terület elegendő, mely megfelelő tökécséftetés (ültetvények létesítése, tejgazdaság bevezetése stb.) mellett egy kényelmes polgári életmódnak teljesen megfelelő egzisztenciát nyújt.

Az akcióban való részvétel feltételei

Az előmunkálatok (mocsárlecsapolás, talajjavítás, utápités stb.) körülbelül három évet fognak igénybe venni. Az ezzel kapcsolatos költségek a telekzárral együtt legfőbbül két fontot tehetnek ki dunamontént. Egy parcellát három dunamban állapított meg a bizottság. Ennél kevesebb nem jegyzhető s nagyobb jegyzéseknél csakis ennek toposztorése (6, 9, 30, 60 stb. dunam). Danamontént a jegyzés alkalmával fizetendő két (2) egyiptomi font, parcellánként tehát hat font. Az összeg többi része három éven át negyedévi részletekben fizetendő. Az akciónak minden városban vannak képviselői, kik kívánatra barbaiek szolgálhatnak prospektussal, illetőleg felhívással és jegyzési ívvel. A parcellánkénti hat font a Marmorosch-bank cluji fiókjánál lévő „Lómaan Akkó” című folyószámla javára fizetendő be s az akció irodája (Cluj, str. F. David 14) erről egyidőjűleg a jegyzési ív beküldése által értesítendő. Kolozsvarra jegyzések az akció fent említett irodájában szköszöltetnek.

Letartóztatott család. Bécsből jelentik:

Az itteni rendőrség s budapesti hatóságok megkeresésére letartóztatotta Wohl Eds 36 éves bank-tisztviselőt, a Takarékpénztárak Központi Hitelintézetének cégvezetőjét, aki másfélmilliárd korona elikkészítése után Bécsbe szökött. A bécsi rendőrség emberei Wohl Edét egy éjjeli mulatóban tartóztatták le. Előállítását sikeresen kijelentette, hogy elhibázott börtönszökésének áldozata. Meg-motózása alkalmával kétezeregyszáz dollárt és körülbelül hatmillió osztrák és kétmillió magyar koronát találtak nála.

Utazás Ceferamidóban

Nem tudom: nevelésben van-e hiba, vagy a megszokás sötét ördöge bujt-e belém, de már ott, a pályaudvaron különösképp éreztem, hogy mikor Ceferamidó, e mozgó ország korlátjára felérkeztem, kemény oldalbavágások fogadtak.

Fajdalmaimért azonban rövidesen kárpótolt az az érdekes látvány, mely a szeretett hazánkkal határos, mondhatnám: szorosan összefüggő Ceferamidó belsejében elémtárukt. Hogy az unalmas leírásokkal végezzek, röviden vázolom Ceferamidó saocális beosztását. Három szigorúan meghatározott kasztra oszlik ez a csodálatosan mozgó ország, melyben bárki illetőséget szerezhet, aki szeretett hazánk valamelyik fix pontján ilyet szerezni nem tudott. Így, hogy ezen illetőség megszerzése némi anyagi áldozattal jár, de ezért bőven kárpótolt az a sok előny, melyben Ceferamidóban járja és vállalásra való tekintet nélkül mindenki részesülhet. Mindenekelőtt egyik kasztrából a másikba való átmenet van biztosítva Ceferamidó polgári részére. Természetesen bizonyos érdekek kellenek azért ezen könnyű átmenet biztosítására, így többek között azon érdekvendek bőséges birtosa, melyeket banális és Ceferamidóban fölöttébb kifajazott szóval: pénznek neveznek.

Egém elsősorban az a egyszerű higiéniai be-rendezés lepett meg, mely Ceferamidó egyik jellemző sajátja s mely arra irányul, hogy az olcsó illetőségi díj fejében lesoktassa a polgárokat olyan kényelmi szempontokról melyek a test és a tudó enerválására vezetnek. Ezen ezért jó, hideg, kö-zénséges európai emberek föltétlenül vezetés hatásu friss levegőhöz szoktatják Ceferamidó lakó-sait, mely ablakokhoz hasonló alakú, de a fölölle-gesnek bizonyult üvegtáblától megfosztott nyíláso-kon áramlik be s — mint mondják — kitűnő erkölcsnemesítő hatása van. Erre Ceferamidóban anél is inkább szükség van, mert mint egyes rossz-indulatu hírszerzők állítják, a Ceferamidóval szoro-sabb viszonylatban élő népek között a korrupció erősen elv.n terjedve. Az, hogy a fentvázolt higiéniai berendezés engemet súlyos tüdőgyulla-dásba, egy velem szemben látó bájos hölgyet pedig örületesen kegetett, nem Ceferamidó ellen szól, hanem élénk deklamntuma az európai nevelés be-teges volának és kulturának nevezett bacillusok által való megfertőzöttségnek. Egyébként Cefer-amidóban a demokrácia teljesen megdőditotta a kor-mányszatot, amit az bizonyít legfényszebben, hogy semmitse alkotogokat nem tűrnek meg. Így például a Ceferamidóban még pár órával előbb ugynevezett lakás-al rendelkező embereket, (ami alatt itt alóhalyat kell érteni) néhány pofonnal bárki eltávolíthatja erdsati lakágából. Ez a jelen-ség azonban nem általános, mert én látsm több előkelő hölgyet és egyenruhás urat, akik több la-kást vettek igénybe anélkül, hogy velük szembe a pol-magánjog által biztosított erőmttani beav-t-kozást érvényesítették volna. Igaz, hogy ezek az urak és hölgyek Ceferamidó régi arisztokráciájához tartoznak, akiket még a nagyfoku demokrácia sem mer negligálni.

Bár Ceferamidó kiváló kormánya, melyet ka-lönösképen itt főztelvezetéségek hívnak, malthusi éleslátással gondoskodik a túlnépesedés megakadá-lyozásáról, Ceferamidóban mégis igen gyakori a népesedés olymarva jelentkezése, mely a lakosokat komoly éleveszélynek teszi ki.

Ezek az időközi túlnépesedésnek a kormány gyakori, ugynevezett karambolal igyek-zik gátat vetni, de ez a törekvése sem tudja Ceferamidó népt megakadályozni abban, hogy életét és va-gyonát kockára ne tegye szeretett hazájáért.

De erről a kö-retkező fejezetben szölok.

(Salló)

A jugoszláv kormány lemondása súlyos politikai válságot teremtett

Bukarest, okt. 16. Párison keresztül érkezett belgrádi híradás alapján már tegnap beszámol-tank arról, hogy a jugoszláv kormány koalíció meghiusulása miatt beadta lemondását. Mára már megérkezett a hivatalos jelentés is, amely megerősíti a kormány lemondásának híret. Bel-grádból érkező hírek az ottani belpolitikai hely-zetet válságosnak mondják. A legutóbbi távirat szerint a válság tovább tart és komplikációktól tartanak. A kormány táviratilag kért felvilágos-tást D'amandi belgrádi meghajalmazott minisz-tertől az ottani állapotokról. A jelentést mára várják.

Az Uj Kelet napil szerkesztik felelés szer Az Uj Kelet jelölő Eöfzetési felv

Pap

A kolo közpöntvő teremkei l problémák a groteszk ketten az nak, műv leg, rokon ábit témák klasszikus tal nem a testamen szírnát. várszat. I homojának kiengesztel arcon ana ég, meg formák tö is igyeksz vanatkozik pragnáusak valása H törvénysze nek megv Arképei t tululyban kezében lelki Arny ban figyél számára a témát fő az aktuál vonalsk, e kancsal te nevetőizma nemcsak szellemes. alján keser bölcsesség pesszimista légot, erkő szükséglet birna egy legzordabb

A

a román lentik: A a sajtó ké rel. Román állapotot a léptették é íróknak a egy bolsev szerint az való kihird letban és gyék az ol események hatnak. Az a staturium és a határ cenzurát fo országgal é sem gátol szabályokat az áruforga bonyolódni.

— Egy jelentik: A és Comp. a hátrahagyá londoni gy ezezt bron szerzett áro A londoni amikor érv ket. Bebizo értéktelenk rendőrség l

dóban
 e hiba, vagy a
 m, de már ott,
 m, hogy mikor
 ára felkeresem,
 en kárpótol az
 tett hazánkkal
 szafüggő Cefer-
 az unalmas le-
 om Ceferamidó
 an megastározott
 mozdó ország,
 et, ahi szerettett
 at szerezni nem
 megszerzése némi
 en kárpótol az
 an fajra és val-
 ahi részesülhet.
 ásiábi való á-
 polgárai részére.
 kellenek azért
 ára, így többek
 birtosa, melye-
 löttébb kifejező
 erá higiéniai be-
 midő egyik jel-
 hogy az olcsó
 polgárokat olyan
 a test és a tudó
 et jó, hideg kö-
 stlenül vérszűs
 Ceferamidó lakó-
 u, de a fősle-
 gfosztott nyilás-
 ndják — kitűnő
 eramidóban anél-
 int egyes rossz-
 eramidóval szoro-
 ott a korrupció
 gy a fentvázolt
 lyos tudgyulla-
 jos holgyet pedig
 midő ellen szél,
 rópai nevelés be-
 vezetett bacillusok
 Egyébként Cefer-
 egódította a kor-
 nyesebben, hogy
 nek meg. Iy
 ár órával előbb
 erket, (ami alett
 éhny potonnal
 ól. Ez a jelen-
 én látsm több
 t, akik több la-
 y velük szemben
 üntani beavat-
 z, hogy ezek az
 arisztokráciájához
 demokrácia sem
 ya, melyet ká-
 hivnak, malthusi
 sedés megakadá-
 igen gyakori a
 mely a lakosokat
 nek a kormány
 igyekszik gátat
 adja Ceferamidó
 életét és va-
 hazájáért.
 (Salló)
 sulyos politikai
 t
 eresztül érkezett
 egnap beszámol-
 rmány a koalíció
 ondását. Mára
 lentés is, amely
 ának hírt. Bel-
 belpolitikai hely-
 legutóbbi távirat
 komplikációjától
 kért felvilágos-
 talmazott minisz-
 jelentést mára

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági kiadószaki lapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 430 lei, egész évre 850 lei.

Pap Domokos és Guncser Nándor gyűjteményes kiállítása

A kolozsvári iparmúzeum kiállítási termébe két képzőművész hozta el az elmúlt évben alkotott termékei legjavát. Pap Domokos, a szín és forma-problémákkal viaskodó pistor és Guncser Nándor, a groteszk ötletekben dúslakodó grafikus. Mindketten az erdélyi művészet legjobbjai közé tartoznak, művésztük útjait és irányát a közönség megleg, rokonszenves figyelmébe ajánljuk. Pap Domokos, akit témában, beállításban és színhatásokban a klasszikus festészet mesterátívei inspirálnak, ezúttal nem jött nagyobb kompozíciókkal. Nagy mesterségtanulmányok hármasképének csak egyik színpárt állította ki, a Krisztus ábrázoló vásznát. Erősen emlékeztet ez Munkácsy Ecce homo-jának főalbjára. A pyörödes zordsága a kiengesztelődés glóriás melegével vegyül ezen az arcon annak igazolásául, hogy alkotója igazi tehetség, meglátásokban gazdag pszichológus, aki a formák tökéletes viselkedésén túl a lelkek raját is igyekszik kihangsúlyozni. Ez a megállapítás vonatkozik különösen portréira, amelyekben legpragnásabbul adódik Pap Domokos művészi hitvallása. Hogy a természet nem ismer véletlent, csak törvényszerűségeit és hogy a természetben mindennek megvan a maga sajátos és zárt életvonala. Arcképei — a kiállított képek közül ezek vannak túlnyomórészt — a szabatos és pontos rajz követelményében mindig hűek és találék és mindig finom lelki arnyalatokat tükröznek. Művészi meglátásában figyelmen kívül hagyja az élettelen tárgyakat, számára a háttér sohasem szolgál arra, hogy a témát fölfokozza vele. — Guncser Nándor az ábrázolások grimaszos eszméire. Könnyű vonalak, egy-egy testrész ügyes kitorzítása, egy hancsal tekintet, a fanyság egy ránc és a néző nevetésmián működésbe jönnek. Guncser Nándor nemcsak képeiben, hanem írásban is jóízű és szellemes. Igazi humorista, mert szellemességei alján keserűség húzódik meg, az a keserűség életbölcsesség amit pessimizmusnak mondanak. Olyan pesszimista, aki nem is akarja jobbnak látni a világot, erkölcsösebbnek mit amilyen, akinek élet-szükséglet ez, mert művészetének karaktere el sem bírna egy jobb világot. Kiállított képei mellett a legzordabb kritikus sem állhatja meg nevetés nélkül. (Sz. I.)

— A budapesti román követ nyilatkozata a romániai ostromállapotról. Budapestről jelentik: A budapesti román követség nyilatkozott a saját képviselői előtt a romániai ostromállapotról. Románia követe kijelentette, hogy az ostromállapotot a bolsevik bandák elleni védekezésből léptették életbe. A követ elmondotta az újságíróknak a Tatarbaner községben történeteket ahová egy bolsevik rablóbanda behatolt. A követség szerint az ostromállapotnak az egész országban való kihirdetése ezen határozatával van kapcsolatban és azért vált szükségessé, hogy elejét vegyék az olyan eseményeknek, amelyek a beszarabjai események esetleg túlzott hírességével zavart okozhatnának. Az ostromállapot abból áll, hogy kihirdették a státáriumot az állambiztonság elleni bűntettekre és a határmenti városokban előzetes lnyha sajtó-cenzurát foganatosítanak. Az ostromállapot Magyarországgal és Bulgáriával sz érintkezést semmiben sem gátolja. A határátelépésnél szigorító rendelkezásokat nem léptették életbe. A személy- és az áruforgalom az eddigi keretek között fog lebonyolódni.

— Egy berlini cég sikasztása. Berlinből jelentik: Appenhagen és Beneler, a H. E. Richter és Comp. cég társtulajdonosai, milliárdos adósságok hátrahagyásával megszöktek Berlinből. A cég több londoni gyárostól váltókra és csekkre nagy összegű bronz- és kristályárut vásárolt és az így szerzett árat eladták berlini cégeknek készpénzért. A londoni cégek csak akkor jöttek a csalásra, amikor érvényesíteni akarták a váltókat és csekket. Bebizonyosodott ugyanis, hogy ezek teljesen értéktelenek. A megszökött cégtársakat a berlini rendőrség körözti.

— A kényszerezegyezségi eljárás módosítása. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara vezetősége elhatározta, hogy foglalkozni fog a kényszerezegyezségi eljárás módosításának kérdésével. Különösen olyan irányban akarják a jelenleg érvényben lévő kényszerezegyezségi eljárást módosítani, hogy vagyonszerzésről ne ügyvédek, hanem számbelírók, főleg kereskedők nevezzen ki a bíróság.

— Lakók szövetsége a házlebontások ellen. Nagyváradról jelentik: A nagyvárad lakók szövetsége memorandumot adott be a városi tanácshoz, melyben kéri, hogy a jövőben a tanács ne engedélyezze a régi házak lebontását, mert az fokozza a város amugy is súlyos lakásínségét. Az utóbbi időben Nagyváradon számtalan háztulajdonos kért engedélyt arra, hogy a tulajdonukat képező régi házakat lebontassák, mert helyükbe újat szándékoznak építeni. A tanács az ilyen kérelmeket minden akadály nélkül teljesítette, amelynek következménye az lett, hogy a régi házakat lebontották ugyan, miáltal sok lakó vált hajléktalanná, de a háztulajdonosok a régiak helyébe nem építettek új házakat.

— Dráma az országúton. Munkácsról jelentik: Stepan János pénzügyi biztos feleségével hosszabb idő óta viszonyt folytatott Szopka György csendőrmester. Stepan néhány nappal ezelőtt rá akadt a szerelmesek levelezésére és így tudomást szerzett felesége hűtőlől. A férj szolgálati útjában összetalálkozott felesége csábítójával és kérdőre vonta a csendőrmestert, hogy miért kerülgeti folyton a feleségét. Szóváltás keletkezett közöttük, melynek hevében a megcsalt férj pofonította a csendőrmestert. Szopka erre lakapta fegyverét és a megcsalt férjet két lövéssel letérítette. A gyilkos csendőrmestert letartóztatták.

— A spanyol román konfliktus miatt visszahívják a madridi követet. Bukarestből jelentik: A királyi pár külföldre való utazása előtt tudvalevőleg egy konfliktusból kitolyclag lemondtak a madridi udvar meglátogatásáról. Mint most Bukarestből jelentik a konfliktus miatt a buharesti spanyol követet visszahívták és a bécsi követséghez osztották be. Úgykérte egyelőre egy meghatalmazott miniszter látja el.

— Franciaország feltételek nélkül ismeri el Oroszországot. Párisból jelentik: Az orosz kormány elismerésének ügyével foglalkozó parlamenti bizottság ma is folytatta az erről szóló jelentés megzövegezését. A Havas ügynökség értesülése szerint a bizottság javasolja az orosz kormány minden feltétel nélküli elismerését. A régebbi ügyek elintézését — ettől függetlenül — későbbre hagyják.

— Frolech gyilkosságában bűnpalástolással vádolják Gelei orvost. Szepentől jelentik: Részletesen beszámolt az Uj Kelet arról a gyilkosságról, melynek szereplője Frolech zongoraművész aki megfojtotta apját, aztán, hogy a büntényről a figyelmet elterelje, felakasztotta a holttestet. Frolechot ma megbilincselve szállították Szepentbe. A megbilincselés alatt a gyilkos művész kétszer elájult. Miután fölélesztették, könyörgött a kisérő csendőrtisztnek, hogy tekintsen el a megbilincseléstől, mert nincsen szándékában megszököni, de a csendőrtiszt arra való hivatkozással, hogy minden

gyilkossal egyformán kell elbánni, megtagadta Frolech kérését. Érdekes, hogy a gyilkosság ügyében az ügyesség elrendelte dr. Gelei orvos kihallgatását szírányban, hogy nem történte az orvos részéről bűnpalástolás. Ismeretes, hogy éppen az orvos volt az, aki gyanusnak találta a halál-észetet és erről jelentést tett a hatóságna. A kihallgatás folyamán megállapítást szert, hogy dr. Geleit csupán vétkes mulasztás terheli, mert a gyanus esetről későn értesítette a hatóságot. Ennek dacára további őriztetése lett elrendelve. Kis körjegyző, Frolech barátja és dr. Gelei további fogvatartása ügyében a vizsgálóbíró fog dönteni. A soproni törvényszék vizsgálóbírója idézést kézbesített Egyedi özevgyének és Leányának, hogy kihallgatás céljából nála haladéktalanul jelenjenek meg.

— Rotschildot szabadiábra helyezték. Máramaroszigetről jelentik: Tegnap számában megírta az Uj Kelet, hogy Arama őrnagy, a kolozsvári hadbíró vizsgálobírója a Rotschild-ügy földerítése céljából Máramaroszigeten vizsgálatot folytatott le. A vizsgálat eredménye az lett, hogy Arama őrnagy a letartóztatásban lévő Rotschildot a tárgyalásig szabadiábra helyezte.

* Eljegyzés. Seidenfeld Salamon Sangeorgiul Roman eljegyezte Fried Margitot Visuel de sus. (Minden hílon értesítés helyett.)

— A Palesztinahivatal közleménye. Az Erdélyrészi Palesztinahivatal felhívja azon 18-35 év közötti egyedül hívándorolni szándékozó nőket, akik már bevándorlási engedélyre fel vannak terjesztve, hogy szabályosan kiállított kész utlevelükkel Központi P. l szinahivatalunkban (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48) a délelőti órákban jelenjenek meg. Azok, akik a legközelebbi hajóval — amely e hó 31-én pénteken indul Constanzából — akarnak utazni azok legkésőbb 20 ig hozzák be utlevelüket, hogy a vizumozás, illetőleg a bevándorlási engedély alapján a megfelelő elintézés idejében foganatosítható legyen.

— Tovább tart a soproni diákok sztrájkja. Sopronból jelentik: Megírta az Uj Kelet, hogy a soproni erdőmérnöki főiskola hallgatói néhány nappal ezelőtt sztrájkba léptek, mert a főiskolába két zsidó hallgatót is fölvettek. A dősanátus a sztrájk ügyében táviratban fordult a kuluszminiszterhez, ahonnan azt az utasítást kapta, hogy az előadásokat kezdje meg és a zavargást előidéző hallgatókat zárja ki az egyetemből. Az utasítás következtében néhány diákot kizártak, de az egyetemen még mindig szünetel az előadás. A soproni diákok küldöttségét menesztettek a miniszterhez és arra kérték, hogy szüntesse meg az erdőmérnöki főiskola hallgatóinak kizárását, mert ha a kizárást a főiskola fantartja, az őszdiákság távolmarad az előadásokól. Ugyilátszik, hogy a soproni diákszavargás sem elszigetelt jelenség, mert a pécsi diákság is elhatározta, hogy két napig sztrájkolni fognak és az egyetem kápui elő őrséget állítanak. Hogy mit jelentenek ezek az egyetemi őrségek, — sajnos tapasztalatból tudjuk.

— A halálraítelt Csaruga válik és újból nőül akar. Eszékéről jelentik: A halálraítelt szlavóniai haramiavezér, Csaruga Jován, ak az eszaki ügyesség fogházában várja sorá-
 nat eldőtét, a napokban kihallgatásra jelentkezett a vizsgálóbírónál, akitől engedélyt kért arra, hogy válópórt indíthasson a felesége ellen. A vizsgálóbíró eleget tett Csaruga kérésének és megadta a szükséges felvilágosításokat is a válókeresetre vonatkozólag. Előbb azonban kérdést intézett Csarugához, hogy miért akar elválni a feleségétől, amikor az nemsokára ugys özevgy lesz. A halálraítelt azt válaszolta, hogy nem a felesége kedvéért válik, hanem a saját kedvéért, mert reméli, hogy rövidesen újból szabad lesz és akkor más nő szándékozik feleségül venni.

— Bukarestbe érkeztek a cseh újságírók. Bukarestből jelentik: A cseh újságírók ma délelőtt Bukarestbe érkeztek. Az állomásnál számos újságíró, a külügyminiszter kiküldöttje, a cseh követség teljes tisztihara várta a vendégeket, akik ma több látogatást tettek. Dálben a cseh követség dezsónát adott tisztelőkhre, este recepció lesz a külügyminiszteriában. A cseh újságírók péntek estig maradnak a fővárosban, ahonnan tovább utaznak Jasiba.

— Halálosvégü vasuti baleset. Tardáról jelentik: Ma éjjel egy tehervonat tolatása közben halálosvégü elgázolás történt a tordai állomáson. Oprea Pável kocsimester az egyik teherkocsi fékjére akart felugrani, miközben elcsúszott és a kocsi kerekei alá került, amely mindkét kezét és lábát levágta. A szerencsétlen kocsimester a helyszínen hiszenvedett.

Nagy
harisnyavásár
 mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya minden színben	lei	25
Flohr-harisnya minden színben	lei	53
Muszlín harisnya divat színben	lei	69
Cérna-muszlín minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR IS

Divatkerékben és költőárkban óriási választék!
 A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári Sfatul Negustoresc a Vadul Comercialért

Előkészületek az országos kereskedőkongresszusra

(Cluj-Kolozsvár, október 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy a Vadul Comercial ügyében a betérjesztés időpontját illetően a kormány még most sem határozott. Kormánykörökből kiszivárgott hírek szerint a régóta vajdó törvényjavaslat törvényerőre való emelkedése után sem fogja megőrizni a kereskedők függő problémáit. A kormány azt szeretné, hogy ezzel a törvényjavaslattal elhallgattassa a kereskedőket, viszont védelmébe csak azokat a kereskedőket hajlandó venni, akik már husz éve bírják bérben üzlet-helyiséseiket. A tulajdonos köteles lesz elfogadni a bérlő kereskedő által felajánlott és méltányosnak látszó bérösszeget, ha azonban egy másik kereskedő többet ígér az üzlet-helyiségért, a háztulajdonost semmi sem kötelezi. A kormány majdnem minden tagja egyetért abban, hogy a kereskedelmet törvényes védelemben kell részesíteni. A többség azonban szou az állásponton van, hogy amikor a kormány a konszolidáció felé törekszik, nem nyúlhat rendkívüli intézkedésekhez. Hír szerint maga a miniszterelnök is ezen az állásponton van, annál is inkább, mert szerinte a rendkívüli intézkedésekkel támogatott kereskedők semmi bajlanságot nem mutatnak arra, hogy a megélhetést olcsóbbá tegyék.

Ezek a hírek természetesen úgy a háztulajdonosok, mint a kereskedők körében eléggé nyugtalanságot keltenek és mindenki azon az

állásponton van, hogy a kormánynak el kell osztania ezt a bizonytalanságot és rövidesen tető alá kell hoznia a Vadul Comercialt. Ennek a vágya fejeződött ki a kolozsvári Sfatul Negustoresc szerdán este megtartott választmányi ülésén is, melyen Tuffli Richárd elnökölt. A választmányi ülés foglalkozott a Bukarestben megtartandó országos kongresszus előkészítésének kérdésével, melynek során azt a határozatot hozta, hogy a kolozsvári Sfatul határozati javaslatot nyújt be a kongresszusra a pénzügyi sűrűs érvényesítésére és a Vadul Comercial sűrűs törvénybe iktatása érdekében. E kérdés körül beható vita keletkezett, mely abban a határozatban végződött, hogy a Sfatul Negustorescnek sűrűsösen intervenálnia kell a pénzügyminiszternél a kasszafőfális pénzügyi sűrűs megszüntetése érdekében.

Ezután a választmányi ülés egyes lapokban megjelent a kolozsvári Sfatul ellen irányuló támadásokkal foglalkozott. A választmány a sajtóközleményekkel szemben megállapította, hogy a Sfatul egyáltalában nem tűz partipolitikát, hanem tagjai érdekeinek egyetemes védelmére törekszik. Visszautasítja azt a vádat is, hogy a Sfatul tagjai azért nem járnak fel a szervezethez, mert ott negligálják a kisebbségi magyar nyelvet. Ezzel szemben megállapítja a választmány, hogy a Sfatul gyűlésein a magyar nyelv is egyoly használatos, mint a hivatalos román nyelv.

Kormánykimutatás a román vasipar helyzetéről. Bukarestből jelentik: A kormány nemrégiben hivatalos kimutatást tett közre a romániai vasipar helyzetéről. A kimutatás szerint Romániában háromszázöt vasipari vállalat van, a vállalatokba befektetett tőke kétszáznyolcvankilencmilliószázötvenhatezer aranylejt értendő. Mint tudvalevő, Romániának a háború előtt sem vasérc, sem koksza nem volt, tehát teljesen a külföldtől függött. Ezzel szemben ma a resinai és vajdahunyadi gyárak évente kétszázhatvan ezer tonna nyersvasat százötven ezer tonna tégelyacélt és százötven ezer tonna hengermű gyártmányt állítanak elő. Románia vasérckészlete tizenhatalomillió tonna, melyből tizenkétfélmillió tonna az államé. Románia évi vaszűsége egymilliónegyszáz ezer tonna, ami nem fedezi a teljes belföldi szükségletet, tehát Románia még mindig importra szorul vastermékekben.

Reformálják az iparkamarákat. Bukarestből jelentik: Tegnap tejezte be a legfelsőbb gazdasági tanács az iparkamarák újjászervezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Az a vélemény alakult ki, hogy a kormánybiztosok kinevezése nem fogja érinteni az iparkamarák autonómiáját. Csak a legelkerülhetetlenebb esetekben tognak kormánybiztosokat kinevezni és csak azokhoz az iparkamarákhoz, ahol a többséget kisebbségi tagok képezik.

B harmegyéből nem lehet sertéseket exportálni. Nagyváradról jelentik: Bihar megye prefektusa ma rendeletet bocsátott ki, amelyben a megye területén a sertés exportot harminc napra felfüggeszti. A rendelet kiadása azért vált szükségessé, mert a megye területén sok sertést vásároltak össze export céljaira, ami óriási módon megrágitotta a sertéshúst.

A kormány lehetetlenné teszi a hazai gyümölcs exportot. Erdélyben ez évben rendkívül bő alma és diótermés volt. Ennek ellenére kivitelre mégsem lehet gondolni, mert a magas vasúti fuvar és a horribilis kiviteli illetékek illuzóriussá teszik az export rentabilitását. Ezek a költségek oly magasak, hogy az amerikai alma például olcsóbban jut a német piacra, mint a romániai, holott magas illetékek nélkül

a román alma és dió följnyesen tudna versenyezni úgy minőség, mint ár tekintetében a többi országok gyümölcs termékeivel.

Újabb bankfuziók várhatók Budapesten. Az Uj Kelet megírta, hogy a Magyar Általános Hitelbank fuzionált a Magyar Lezámitó és Pénzváltó Bankkal. Mint Budapestről jelentik, újabb bankfuzió tárgyalások vannak folyamatban. A fuzióról tárgyalnak többek között a Hazai Bank a Pesti Hazai Bankkal, a Magyar-Német Bank az Iparbankkal és a Gazdabankkal.

A mai valutapiac

A mai napon a tartós lajnyosság következtében főleg a kínálat dominált. Kevés ázletkötés jött létre a következő árfolyamokon: Osztrák korona 385-395, magyar korona 410-420, cseh korona 540-550, svájci frank 35 15-35 35, dollár 180 00-184, francia frank 9 65-9 75, font sterling 825-830, class lira 8 10-8 20.

Valutapiac október 16 án:

Bukarest. Valuták: Napoleon 725 00, márka 44 00, leva 130, török lira 103, font sterling 825, francia frank 1010, svájci frank 35 50, class lira 810, drachma 330, dinár 255 00, dollár 183 00, lengyel marka 34 00, osztrák korona 27 00, magyar korona 25 00, cseh korona 550.

Zárich. Nyitás: Zárlat: Berlin 123 75-123 75, Amsterdam 204 45-204 30, Newyork 521 50-521 00, London 2340 00-2339, Páris 2697 50-2695, Milánó 2262 50-2270, Prága 1547 50-1547 50, Budapest 68 00-67 50, Belgrád 732 50-735, Bukarest 280 00-275 00, Varsó 100 25-100, Bécs 73 25-73 25.

Hanyatlott a csehszlovák fakivitel. Prágából jelentik: Csehszlovákia faki itale, mely legelőszörben konkurrál az erdélyi faexporttal, a nyári hónapokban erősen esőkent. A júniusi 47 290 vagonnal szemben az augusztusi döntött-fakivitel 34 539 vagonra szállott alá. A legnagyobb esés gömb és hasított fátan észlelhető, míg bányá és épületfában a esőkentés mértéke sokkal jelentéktelenebb. Ennek ellenére éppen bányá és épületfában nagy készletek vannak felhalmozva.

SPORT

Elmaradt a KKASE—Victoria mérkőzés. A tegnap délutánra kiűzött bajnoki mérkőzés a delegált bíró távolmaradása miatt elmaradt. Helyette a két csapat barátságos mérkőzéssel ázarkoztatta a nézőket, akik előzőről visszükveteltek pénzüket, de mikor látták, hogy az nem megy, szívesen végignézték S. Liceanu bírálkodása mellett lefolyt kedélyes mérkőzést. A kereskedők csapatának szimpatikus kapu-át Baczonit súlyos gyász érte atyja elhunytával, emiatt szintén hiányzott a csapatból.

Mi lesz vasárnap? Kolozsvárt tulajdonképpen szövetségi napnak kellene lennie, de a Com. Regional úgy határozott hogy a szövetségi napon nagy attrakcióval szolgál a közönségnek. Hogy ennek előkészítésére megfelelő idő álljon rendelkezésére, a napot a jövő vasárnapra tolták el és az akkori bajnoki mérkőzéseket előbbre hozták. Így nálunk a nagypályán: Haggibbor—Victoria és Universitate—Academis, a CFR pályán pedig KKASE—KMTE és CFR—KAC mérkőzés kerül leonyolításra.

Külföldi eredmények. Bécs: Nem amatőr liga: Viena—WAC 1:0 (1:0), Wacker—Slovan 1:1 (1:1) Summering—Rudolfshügel 4:0 (1:0), Admira—Hakoah 2:0 (1:0), a Hakoah vereségét magyarázza, hogy Fabian (szepus) és Gold nábtól játszott. Rapid—Sportklub 2:1 (0:0) Amateure—DFC (Prága) 2:1 (0:0) nemzetközi mérkőzés. Kassa: Cseh csapat—Cseh MLSz válogatott 3:0 (0:0) Pozsony: Blue Star (B tün)—SK Bašelava 4:1 (2:1) PTE—Donaustadt 1:0 (0:0), Rapid—PAC 3:0 (1:0) Prága: Sporta—Karlin 4:1, Victoria Zizkov—Praba VII. 4:1. Königratz: Königrázi SC—Slavia (Prága) 6:3, Lemberg Pagon—Polonia (Przemiel) 5:0.

Aradon: Temesvár—Arad válogatott mérkőzés lesz Temesvárt azok a csapatok, amelyek nem adnak játékost a válogatottba, bajnokit játszanak.

Nagyváradnak négy napon programja, mert szövetségi nap lévén, még nem kaptak ellentélet válogatott legényeséjük részére.

Budapesten szenzációs bajnokiak lesznek és pedig: MTK—FTC, VAC—BEAC, UTE—BTC, III. kerület—Vasas, Törökvis—NSC és KAC—Zugló.

Bécsben most lesz a bajnokság derbyje, mely az Amateure és a Hakoah között fog lezajlani.

Kedden Haggibbor—KMTE. Jakobi Dudi tragikus elhalálása miatt elmaradt Haggibbor—KMTE bajnoki mérkőzést az intézőbizottság kedd délután négy órára tüzte ki a sétatéri pályára.

Léderer, Solyom és Bujdos külföldre utaznak. Ertesük szerint a KAC e három kiváló játékos tanulmányok folytatására Londonba távoznak és már a legközelebbi mérkőzésen sem vesznek részt.

Figyelem!

Figyelem!

Az összes

gyapju-szövetek

mélyen leszállított árakban lesznek árusítva

a cipőkkel egyetemben

Au Printemps

cégnél, Cluj, Str. Memorandului (v. Unió-utca) 11. szám

Prima Brill-féle géphajtószij minden méretben kapható

Grossmann Jenő

NAGYVÁRAD, Baross-utca 10. Sürgönyeim: műszaki üzlet Grossmasin. Telefon: 2-86

Szőrme és fonalfestés!

Ószi ruhákat és bármilyen kelmet a legjobban fest és tisztít "KRISTÁLY" KELMEFESTŐ-GYÁR

Szőrme és fonalfestés!

Telefon 500

CLUJ

Telefon 500

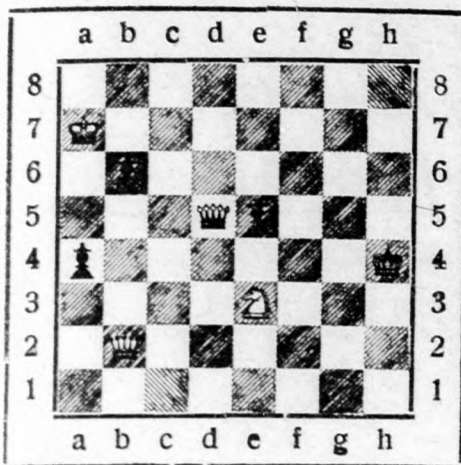
SAKK

Rovatvezető: Dr. BRÓDY MIKLÓS

1. sz. végjáték-tanulmány.

Troicki A.-tól (Csernoszerie).

Sötét: Kh4, Vb2, gyal. a4, b6, e5 (5).

Világos: Ka7, Vd5, He3, (3).

Világos indul és nyer.

Helyesbítés.

Az Uj Kelet október 13-iki számában közölt 2. sz. feladvány diagrammájába zavaró sajtóhiba észlelt. H3 mezőn ugyanis nem világos, hanem sötét gyalognak kell állania. Előbbi esetben ugyanis Fh1xg2+ al mellékmegejtés volna lehetséges.

Megfejtés.

Az október 3-án közölt 1. számú, Cisar. 41. 8 lépéses feladvány megfejtése: (Hadállás: Világos: Kf7, Vg7, gyal. e2, e5, f2, g3 (6). Sötét: Kf5 (1).

- 1. Vg7-f8 Kf5xg5 (A)
- 2. Vf8-e5+ Ke5-e4
- 3. f2-f3+

A)

- 1. 1. Kf5-e4 (B)
- 2. Kf7-e6 Ke4-d4
- 3. Vf8-b4+

B)

- 1. 1. Kf5-g4 (C)
- 2. Vf8-h6 Kg4-f5
- 3. Vh6-f4+

C)

- 1. 1. Kf5-g5
- 2. Vf8-b4 2. Kg5-h5 (h6)
- 3. Vb4-h4+

Fenti feladványt helyesen fejtették meg: Barabás Sándor, Edelstein Jehuda, Glasner Adolf, Löwy Benő, Löwy Juda, Paneth Ödön (Cluj), Dr. Vajda Jakab (Arad), Schwarz Dezső (Dej), Egy mizachista fia és Weiss Béla (Oradea-Mare), Sachs Ferenc és Károly (Lugoj), Gál Henrik és Sopál (Sátmár).

A 2-ik sz. feladvány megfejtőit következő számban hozzuk.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Ugy a közölt feladványok, valamint a végjáték-tanulmányok megfejtésénél az összes változatokat be kell küldeni, másként a megfejtés, mint nem kimerítő, nem számít helyesnek.

Aldírás nélkülnek (Sátmár). Beküldött 2 lépéses feladvány még nem egészen úti meg a mértéket. Nem szép a kezdőlépés, ha egy már ütésben álló figurát (Bc6) — habár más ütésbe is — visszünk el helyéről. Az első lépés (Bc8) után pedig durván fenyeget a matt Ff5 kettős +al. Igyekezzék a feladványszerzés műszabályainak megfelelően alkotni, akkor szívesen közöljük feladványát.

Nyomd meg a gombot!
Fogmosáshoz használj Farmodontot!

Férfikalapokat
fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester,
 Cluj, Uni6-utca 21. Redout.
 Postai megrendelések is eszközöltek!

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Bartók Béla hangversenye

Szerdán este tartotta meg Bartók Béla, a világszerte ismert zongoraművész és zeneszerző ezidei hangversenyét Kolozsváron. A vármegyeház zsüfőlégiáig megtelt közönséggel, mely egész este ünneplte a nagy művészt. Bartók tegnapi hangversenyének keretében a kolozsvári közönség egészen közeljutott Bartók művészetének lényegéhez. Bartók művésze népies motívumokon épül, melyeket zseniális, ujszerű hangszínekveréssel applikál. Bartók szakit a merev zenei formákkal és ebben a merevségben messzebb jutott el Debussy-nél és D'Indy-nél is.

Belső élményeit intuitív, sajátos program zenében juttatja kifejezésre. Ugy formái, mint belső tekintetben Bartók elfordult a wagneri epigonizmus, a francia lyrizmus és az olasz verista irányzattól szakítva a zárt, sablonos zenei szabályokkal, a mesterkélt melódiaképzéstől, új utakon keresi a lehetőségeket új kifejezési formákhoz. Így jut el a népi motívumokhoz, a népdal kifogyhatatlan dallamkincstárához. Bartók az egyetlen, aki az új muzikusok között már nem kísérletezik, hanem a modern zenei technika minden eszközét felhasználva, belső érzésének és gondolatvilágának prizmáján szűrve át a népi motívumokat: teljes, lezúrt egész ad. Bartók zenéje hangnimitás tekintetében is elüt a nyugati zenétől és a keleti zeneirányzat híveket, a primitív dallamok zenésztvé forrja ki magát. Csak természetes, hogy ezéat nem a raffiniált nyugati érzelmek költője, hanem az őszérzelmek tolmácsolója lett, aki a primitív ember érzésvilágát keresi.

Bartók népies motívumait nem önti merev formákba, hanem leegyszerűsített és sajátos harmóniai által kidborított keretek közé önti zenei gondolatait.

Mint zongoraművész új utakon jár. A kézzeltechnika nála nem egyszerű hangközvetítési művelet, hanem színek és érzések aláfestője is. Játékát komoly lezártság, benső átélés, kiforrott technika jellemzi, mely a legfinomabb műanszok visszaadására alkalmas. Tegnap esti karversenyén Beethoven Es-dúr szonátájában (Op. 31 No. 3. Allegro — Scherzo — Menuette — Finale) érvényesült ez a technika legbrilliansabban. — A scherzo és finale rész előadása teljesen lenyűgözte a közönséget. Scarlattti „Három sonatinájá”-ját, Debussy „Pour le piano”-szvitjét tökéletes interpretálással adta elő. Saját kompozícióinak: „Sonatina”, „Burlesk”, „Medvatauc” előadása frenetikus tapsorkánt váltott ki. *Boskovics Sándor*

N. Leonard vendégjátéka a kolozsvári magyar színházban. Bukarest legjobb bonvivánja tegnap mutatkozott be a kolozsvári magyar színházban, a Cigánybáró című szerepében. Leonard mint énekes és mint színész is messze túl szárnyalta az operettbonviváni mértéket. Hangja erősen csengő erőteljes tenor, teljesen uralta a színház nagy termét. Játéka pedig elsőrangú színészi árult el. A közönség csak gyér számban jelent meg, bizonyára azért, mert visszariasztotta a két nyelven előadott operett szokatlansága. Akik azonban megjelentek, azok igaz műélvezettel hallgatták a kiváló énekesszínészt és a felvonások végén szeretettel tapsolták a lámpák elé.

A MAGYAR SZINHÁZ KÉNY ÉJSZAKÁI
 Péntek: Kék mazur [Leonard harmadik vendégjátékával, Zöldhelyi Annával, Erényi Böskevel, Bányász Istvánnal. Napibérlet 20. szám B, sorozatszám 86]
 Szombat d. u. fél 4-kor: Traviata [Baranyay Jolán és Szabó Zoltán föllépésével.
 Szombat este 8-kor: Luxemburg grófja [Leonard bucsuföllépése jársi vendégjátéka előtt. Zöldhelyi Annával, Neményi Lillivel, Ihász Aladárral, és Leóvay Leoval. Bérletszűnetben, fölemelt helyárakkal, sorozat 88]
 Vasárnap d. e. fél 11-kor: Hamupipóke [Gyermek-előadás, mérsékelt helyárakkal, sorozat 89]
 Vasárnap d. u. fél 4-kor: Mézeskalács [Operettoujdonság 7-edszer. Rendes esti helyárakkal. Sorozatszám 90]
 Vasárnap este 8-kor: A hamburgi menyasszony [Operette repris új szereposztással s új betanulással. Napi bérlet 21 szám A, sorozat 91]
 Hétfő: Cifra nyomorúság [Az új magyar drámák sorozatának negyedik estéje. Premiérbérlet 10 szám]

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó. Péntek, október 17. Premier. *A Maxim mulató csillaga*. Rendkívül pikáns szelonyjáték 6 felvonásban, Feydean Georges ismert darabja után. Főszerepben az ismert művész: P. Menichelli.

Uránia-Mozgó. Péntek, október 17. Premier. *A szirén*. Ocsán-buvárok. Nagy szenzáció kalandor-dráma 6 felvonásban, a buvárok életéből. Filmre alkalmazva Octav Feuillet regénye után.
 Apollo-Mozgó. Péntek, október 16. *Vörös-begy*. Rendkívüli kalandordráma egy, szélhámos életéből 5 felvonásban. Főszerepben: Loth Ila.

Pályázat

Curtici (Kártösi) Ier. hitközségnél végkielégítés folytán egy metszői állás megüresedett, **azonnal ajánlatot kérünk**. Fizetés meggyőzés szerint. Természetbeni lakás és nagy kert. *Elnökség*

Legjobb férfiszövetek

Schwarcz Jenő utódánál
Cluj, Strada Regina Maria No 14.

Hölgyeim

őszi és téli kabátokban legújabb modelleim megérkeztek. **Costumok, ruhák készítése és alakítását teljes felelőség mellett vállaljuk**

„Salon Pompadour“

Stotter Aladáré
Cluj, str. Memorandului (Unió-u.) 12.

RÓTH cipész

CLUJ, Str. St. O. Iosif

volt Széputon

Érjük mindenütt Pierre önborotváló kést a feltűnhetetlen Valóságos gyönyörtűség. Svéd acélezüsttel keverve. Darabja 8 lej. Központ: Bukaresti, Str. Donici 1. Rudolf Mosse No 100

Uj Uj bőrüzlet!

Értesitem t. vevőimet, hogy a Str. Regina Maria 12 szám alatti üzletemen kívül a Piata Mihai Vitezul Széchenyi-tér 36. szám alatt főüzletet is nyitottam, ahol legdusabb választékban különböző gyártmányu bőr és talp árú a legolcsóbb napi árak mellett állandóan raktáron van, Pontos és gyors kiszolgálás. Tisztelettel

Sámson Manó

AFRÓNIRDETÉSEK

Perfekt gyors- és gépirónó azonnali belépésre állást keres. Leveleket „Elsőrangú munkaező” jelgigén a kiadó továbbít.

Szakácsnót, aki háztartásban is jártas, azonnali belépésre keresek. Goldstein Dezső, Ferihar Iángú Sighişoara, jud. Timnava-Mare. 7983

Barzel
Fieraric Vasizlet
Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13
Telefon 1049

Nyelvtanuláshoz segéd-könyveket, szótárakat előnyös árban szállít az Uj Kelet könyvosztálya. Kérjen árajánlatot.

Veszek nagyban, vagon-tételben is zsirt szalonát, babot, aszalt szilvát, szilvalekvárt, hizott sertéseket. Leveleket Garantiált áru jelgigére a kiadó továbbít. 7968

Jó kóser házikoszt kapható Buzau-u. 2. (Egyetem mellett).

Jó kóser házi koszt kapható Kornis-u. 8. 7977

Könyvazúkségletét az Uj Kelet könyvosztálya-nál fedezze! Bárhol megjelent könyvek beszerzését vállaljuk.

Házvezetőnő vidékre, 40-től 50 évesig kerestetik, aki a kóser főzést önállóan vállalja. Cim Izsák Farkas Targu-Mures, Lajos király-ut.

**„Elite”
cipő-
üzletben**
legelőgásabb s legolcsóbb cipőket vásárolhatja. Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 65.

Reuniunia Talmud Thora Gherla. 7974

Csillárok
nagy választékban

Electro-hidro
Cal. Regele Ferdinand No 65., a S garantával szemben
Telefon: 2-14.

Keresek szépen butorozott szobát 2 ágygal, külön bejárattal, előkelő családnál. Fizetek 1500 lejig havonta. Ajánlatokat Rudolf Mosse hirdetési vállalatához, Regina Maria 37 alá kérek.

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürnbergi-, diszmüaru és játékáru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek

Targu-Mures (M.-Vásárhely) Tel. interurban 200

ELADÁS CSAK VISZONT-ELADÓKNAK

LÁDAGYÁR

Mindennemű ládákat és fadóbozokat össze-szegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és bár-hova szállít a legolcsóbb áron

Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyar
Cluj, Strada Cernăşti (volt Kajántól-ut) 1 sz

porcellán és Steingut- edények

Karlsbadból közvetlen importált
étermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések, eszöit préselt és fúvott üvegáruk, lámpaáruk, demyohn, gyógy-szer és belöthetvegek legelőnyösebben beszerzhetők:
Ausländer Lajosnál Cluj
Piata M. Viteozul (volt Széchenyi-tér) 39. Telefon 954

Zeiss

Busch

Rodenstock

szemüvegkülönlegességek

KUN MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében,
Cluj, Calea Victoriei No. 2.
orvosi rendelés, minta vagy választás szerint kaphatók

Személyposta — Gőzhajók

Havre és Szt.-Nazaire-ból
Guba és Mexiko
New-York és Canadába.

Felvikágitások és jegyek:

„SARNIA“-nál

Bucureşti, Rader
Pasagiul Comedia

Dióexportörök figyelme!

Uj papirzsákok, vám alá nemesnek

Kaphatók míg a 16lej Banca Centrala kész tart, drbja Cluj, gabonaosztály

Ha Bukarestbe jön,
látogassa meg a

SELECT S.A. R.

Calea Victoriei No 48.

eukrászda és falatozó

fényes helyiségeit.

Elegáns szalonok a fel-emeleten. Állandó kiszol-gálás reggel 7 órától éjjel 1 óráig. Tea, tejeskávé stb. mindig kapható.

Külön engros-osztály!

Estkövökre, eljegyzésekre s ünnepekre megren-delések elvállaltatnak. Ga-rantált csomagküldemé-nyek Nagyrománia bár-mely részébe.

ELADO

- Egy Deutz motor (12691 sz.) 60 HP. 2 cilinderes benzins, komplett üzemképes állapotban.
- Egy benzin motor 35 HP. egy cilinderes Oser és Bauer márkás, üzemképes állapotban.
- Egy fél stabil-gép 90 HP. (1132 sz.) Theodor Sighel márkás, két cilinderes, dupla expanziós, a kazán fűtőfelülete 91 m. p., üzemképes állapotban.
- Egy gőzgép 45 HP. egy cilinderes, üzemképes állapotban.
- Egy benzin motor, KUBIKI márkás, Gas Oil Engine 12 HP., üzemképes állapotban.
- Egy háromfázisú generátor A. E. G. márkás [2054922 sz.] Volt 500, ampére 23,1, kilowatt 20, fordulatszám 1000, complete, üzemképes állapotban.
- Egy áramfejlesztő generátor, LAMMAYER márkás [27548 sz.] Volt 240, ampére 95, kilowatt 20,9, fordulatszám 700.
- Egy áramfejlesztő generátor, CIDLDZINSKI márkás [Berlin, 1904 sz.] Volt 240, amp. 150 kilowatt 36, fordulatszám 660.

Mind ezek a gépek abszolút jó és üzemképes állapotban vannak. Megtekinthetők Bacău megyében egy nagy ipari vállalatnál. Írásbeli ajánlatok „Industria Mures” jelige alatt a D. Adania hírdetési irodához Bukarest, Str. Săvîndar 4. sz. alá intézendők. Közvetítő nem díjaztatnak.

...Kolozs...
...Pap, (Br...
...Erdélyen: S...
...kiadó...
...N. Sz...
...kérdező...
...várad...
...Ké...
...sz...
1924 októ

A Pé

A hal...
nagyság...
kot ott, se...
patinával...
a távolod...
edens re...
uj lakója...
Frax ce ne...
lálával és...
a sir az ö...
elője, mel...
kedésünk...
Az emi...
kedik, leg...
szeretett...
tete és az...
és korlát...
sétő). Az...
emberi lé...
rag, viol...
láma tört...
ersnyával...
tartozott...
vészete és...
át, melyet...
botor jó...
Bizony...
mejd a sz...
al sták, s...
zervatívok...
ket sorak...
hogy Anat...
gondolatvil...
teben ugy...
elhárította...
tést. Seju...
meg. Tény...
frakcióhoz...
ges vez...
megnyilak...
hívének m...
megváltoz...
konzervatív...
a gondolat...
göncszég...
szociálitá...
volt és egy...
séges szívü...
át fejzte

Már é...
Reran köv...
barátság f...
volt. De R...
benne. Az...
szerzőjében...
fényzeret...
jongásból...
kritikai sze...
szellemi rok...
páthosza F...
tozik át s...
lyrai elem...
is gondolát...
gondolat l...
hogy a v...
fejtsse a kor...
De ez nem...
nál, akit V...
hozak) főle...
lezéseiben...
retébből te...
Ez a kri...
hogy Fran...
fel. Nem: I...
mek ellenség...
történelmén,